

DRUSKININKŲ SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Druskininkų savivaldybės tarybai
Druskininkų savivaldybės merui
Druskininkų savivaldybės administracijai

IŠVADA DRUSKININKŲ SAVIVALDYBĖS FINANSINIS PAGRĮSTUMAS IR GALIMYBĖS 2024 METAIS IMTI ILGALAIKĘ PASKOLĄ

2024 m. gegužės 16 d. Nr. PR-24-01f
Druskininkai

Vykdydami Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹ 67 straipsnio 1 dalies 3 punkto, Druskininkų savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų 14.3 punkto reikalavimus, atlikome Druskininkų savivaldybės finansinio pagrįstumo ir galimybės 2024 metais imti iki 1,1 mln. EUR ilgalaikę (8 metų) paskolą ir iki 5,0 mln. EUR ilgalaikę (6 metų) paskolą investicijų projektams finansuoti ir (ar) savivaldybės ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti vertinimą.

Nuomonė dėl finansinio pagrįstumo ir galimybės imti ilgalaikę paskolą

Vadovaujantis šiuo metu galiojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais, Druskininkų savivaldybės taryba gali priimti sprendimą imti iki 1,1 mln. EUR ilgalaikę (8 metų) paskolą ir iki 5,0 mln. EUR ilgalaikę (6 metų) paskolą investicijų projektams finansuoti ir (ar) savivaldybės ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti.

Mūsų nuomone, Savivaldybei paėmus iki 1,1 mln. Eur paskolą investicijų projektams finansuoti ir (ar) savivaldybės ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti ir iki 5,0 mln. EUR paskolą investicijų projektams finansuoti, nebus viršyti Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatyti skolos limitai. Savivaldybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčių limitas 2024 metams nenustatytas.

Pagrindas pareikšti nuomone

Rengiant išvadą vertintas ilgalaikės paskolos ėmimo atitikimas Biudžeto sandaros įstatymo², Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo (toliau – Įstatymas)³, 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (toliau – Rodiklių patvirtinimo įstatymas)⁴, Savivaldybių skolinimosi taisyklių⁵ nuostatoms, reglamentuojančioms savivaldybių skolos, skolinimosi limitus ir tvarką.

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (2003 m. gruodžio 23 d. įstatymo Nr. IX-1946 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

³ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014 m. lapkričio 6 d. Nr. XII-1289 (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. XIV-2297.

⁵ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 (2012 m. kovo 21 d. nutarimo Nr. 304 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

Įstatyme⁶ numatyta, kad savivaldybės skolos pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolas ir kitas sutartis, negali viršyti 60 procentų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusiu metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos.

Rodiklių patvirtinimo įstatyme⁷ nurodytos prognozuojamos Druskininkų savivaldybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio 22029 tūkst. EUR. Nuo šių pajamų ir 2023 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų 43 471,6 tūkst. EUR (išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio 21 173,3 tūkst. EUR ir valstybės biudžeto dotacijas 15 710,3 tūkst. EUR), sumos **28617 tūkst. EUR** (22029 + 43471,6 – 21173,3 – 15710,3) ir skaičiuojami 2024 metų savivaldybės skolinimosi limitai (žr. 1-ą lentelę).

1-a lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai	Dydis, tūkst. Eur
	Limitas	60 %
1.	Savivaldybės prognozuojamos pajamos iš GPM pagal 2024 metų Rodiklių įstatymo 5 priedą	22029,0
2.	2023 metų pajamos iš viso*	43471,6
3.	2023 metais gauta GPM*	21173,3
4.	2023 metais gauta valstybės biudžeto dotacijų ir Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos*	15710,3
5.	Savivaldybės 2023 metų biudžeto pajamos be pajamų iš GPM ir valstybės biudžeto dotacijų ir Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos (2-3-4)	6588,0
6.	Pajamos nuo kurių skaičiuojamas skolos limitas (1+5)	28617,0
7.	Savivaldybės skolos limitas (6*60%)	17170,2
8.	Savivaldybės skolinių įsipareigojimų likutis 2023-12-31	5347,2
9.	Savivaldybės skolos limito laikymasis (8:6)*100	18,7 %

* Biudžeto pajamų plano vykdymo 2023 m. gruodžio 31 d. ataskaitos duomenimis.

Vertinimo metu surinkti įrodymai, pagrindžiantys Savivaldybės skolinius įsipareigojimus ir suteikiantys pagrindą pateikti Savivaldybės Tarybai išvadą dėl skolinimosi finansinio pagrįstumo ir galimybės imti paskolą iš kredito įstaigos.

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba atliko Druskininkų savivaldybės skolų 2023-12-31 būklės vertinimą.

Pagal Druskininkų savivaldybės administracijos pateiktus duomenis nustatyta:

- Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pagal visus įsipareigojamuosius dokumentus 2023 m. gruodžio 31 d. buvo 5347,2 tūkst. EUR⁸. Ši suma sudaro 18,7 % 2024 metams Savivaldybei nustatyto skolos limito;

- Savivaldybei 2024 metais paėmus iki 1,1 mln. EUR ilgalaikę paskolą, kuri būtų naudojama tik savivaldybės ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti, savivaldybės skolinimosi limitas nepasikeistų, kadangi skolinimasis sumažinti ankstesnes paskolas niekaip neįtakoja skolos rodiklių. Pagal Druskininkų savivaldybės administracijos pateiktus duomenis, 2024 metais numatyta grąžinti iki 1,1 mln. EUR paskolų, todėl savivaldybė 2024 metais be jokių apribojimų gali skolintis tiek, kiek grąžina paskolų;

⁶ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014 m. lapkričio 6 d. Nr. XII-1289 (su vėlesniu pakeitimu), 4 str. 6 d.

⁷ Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. XIV-2297, 5 priedas.

⁸ Skolinių įsipareigojimų 2023 m. gruodžio 31 d. ataskaita, 2024 m. vasario 14 d. Nr. 2023/4.

- Savivaldybei 2024 metais paėmus iki 5,0 mln. EUR ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti, tokia suma padidėtų bendra savivaldybės skola ($5347,2 + 5000 = 10347,2$) ir atitinkamai sumažėtų savivaldybės skolos limito likutis ($10347,2 : 28617,0 \times 100 = 36,2 \%$);

- Pagal galiojančių teisės aktų nuostatas⁹ savivaldybėms grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitas 2024 metams nėra nustatytas.

- Bendra savivaldybės skola negali viršyti 17170,2 tūkst. EUR ($28617,0 \times 60 \%$) limito. Šiuo metu likutis 11823 tūkst. EUR ($17170,2 - 5347,2$). 2024 metais paėmus ilgalaikę iki 5,0 mln. EUR paskolą investicijų projektams finansuoti, likutis būtų 6823 tūkst. EUR ($17170,2 - 10347,2$).

- Kreditinis įsiskolinimas 2023 metų gruodžio 31 d. palyginti su įsiskolinimu 2022 metų gruodžio 31 d. sumažėjo 2509,1 tūkst. EUR¹⁰ arba 27,7 % (nuo 9039,5 tūkst. EUR iki 6530,4 tūkst. EUR). Kreditinis įsiskolinimas išlaidoms nuo 1809,6 tūkst. EUR metų pradžioje sumažėjo iki 961,9 tūkst. EUR metų pabaigoje, t. y. 847,7 tūkst. EUR arba 46,8 %.

Auditą atlikome pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹¹. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už auditą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos tarnybinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus. Rengiant šią išvadą vadovavomės nuostata, kad Savivaldybės administracijos pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus. Vertinimo įrodymai gauti taikant dokumentų tikrinimo, skaičiavimo ir analitinės procedūras. Manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų nuomonę dėl Druskininkų savivaldybės skolinimosi galimybių.

Fiskalinės drausmės užtikrinimas

Įstatymas¹² numato reikalavimą Savivaldybei biudžetą planuoti, tvirtinti, keisti ir vykdyti taip, kad sprendžiant pagal biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jis būtų perteklinis arba subalansuotas, išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2023 metų pabaigoje paskelbė 2023–2026 metų ekonominės raidos scenarijų¹³, kur šiuo laikotarpiu numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės 2024 metų biudžeto asignavimai gali viršyti pajamas, tačiau ne daugiau kaip 1,5 procento. Savivaldybė turi užtikrinti grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą¹⁴, į kurį įskaitomas einamaisiais biudžetiniais metais Savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje, laikymąsi.

Vadovaujantis Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies nuostatomis, Savivaldybei taikoma biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė, leidžianti nustatytais atvejais koreguoti pajamas ir asignavimus. Asignavimai ir pajamos, t. y. balansas, vertinami kaupiamuoju būdu. Jeigu paskutiniiais pasibaigusiais metais Savivaldybės biudžeto balanso rodiklis faktiškai nukrypsta nuo Savivaldybės

⁹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo, 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (2003 m. gruodžio 23 d. įstatymo Nr. IX-1946 redakcija, su vėlesniais pakeitimais) 18 str. 2 d. 7 d.; Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014 m. lapkričio 6 d. Nr. XII-1289 (su vėlesniu pakeitimu), 4 str. 8 d.; Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. XIV-2297.

¹⁰ Mokėtinų sumų 2023 m. gruodžio 31 d. ataskaita, 2024 m. vasario 12 d. Nr. 2023/4.

¹¹ 4000-asis TAAIS „Atitikties audito standartas“.

¹² Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymo, 2014 m. lapkričio 6 d. Nr. XII-1289 (su vėlesniu pakeitimu), 4 str. 2 d.

¹³ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtas ir viešai paskelbtas 2023–2026 m. ekonominės raidos scenarijus, dėl kurio Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė 2024-01-04 pateikė išvadą Nr. BPE-1.

¹⁴ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 4.2 p

biudžeto balanso rodiklio, atitinkančio nustatytą biudžeto sudarymo taisyklę, Savivaldybė ne daugiau kaip per dvejus metus turi visiškai kompensuoti šį nukrypimą. Jei po 2 metų toliau nesilaikoma fiskalinės drausmės taisyklės, lankstumas nebetaikomas.

Savivaldybės atsakomybė už skolinių įsipareigojimų prisiėmimą

Savivaldybės taryba priima sprendimus dėl Savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, laikantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų skolos, skolinimosi bei garantijų limitų ir gavus Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą¹⁵.

Savivaldybė, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš kreditorių ilgalaikes paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniam įsipareigojimams vykdyti¹⁶.

Pagal Vyriausybės patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių 4 p.¹⁷ reikalavimus Savivaldybė turi įvertinti, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų:

- savivaldybės skolos limito, į kurį įskaitomi visi Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai gražinti kreditoriams lėšas pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), veiklos nuomos sutartis bei kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;

- savivaldybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčių limito (kai toks limitas nustatytas), į kurį įskaitomas einamaisiais biudžetiniais metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje.

Savivaldybė yra atsakinga už Savivaldybės vardu prisiimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.

Auditoriaus atsakomybė už auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Savivaldybei paėmus iki 1,1 mln. Eur paskolą investicijų projektams finansuoti ir (ar) savivaldybės ankstesniems skoliniam įsipareigojimams vykdyti ir iki 5,0 mln. EUR paskolą investicijų projektams finansuoti, nebus viršyti Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatyti ir Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti skolos ir skolinimosi limitai (jeigu tokie limitai nustatomi). Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą pažeidimą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Atlikdami auditą pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, viso audito metu mes priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- nustatome ir įvertiname reikšmingos neatitikties dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti; su apgaule susijusių neteisėtų veiksmų nepastebėjimo rizika yra didesnė už riziką nepastebėti neteisėtų veiksmų, įvykusių dėl klaidos, nes apgaulė gali apimti

¹⁵ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (2022 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XIV-1268, redakcija su vėlesniais pakeitimais), 15 str. 2 d. 21 p.

¹⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (2003 m. gruodžio 23 d. įstatymo Nr. IX-1946 redakcija, su vėlesniais pakeitimais), 10 str. 1 d. 1 p.

¹⁷ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 (2012 m. kovo 21 d. nutarimo Nr. 304 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

organizuotas schemas, skirtas nuslėpti apgaulę, tyčinį operacijų neregistravimą arba tyčinį klaidinančios informacijos pateikimą auditoriui;

- vertiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie subjekto vidaus kontrolės efektyvumą;

- be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis dėl audito apimties ir atlikimo laiko bei reikšmingų audito pastebėjimų, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁸ patvirtintų „Savivaldybių skolinimosi taisyklių“, 14 punktu „Savivaldybė privalo pateikti Finansų ministerijai prisiimtų skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų ataskaitas pagal šios ministerijos patvirtintas taisykles“.

Savivaldybės kontrolierius

Sigitas Valentukevičius

---

¹⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, 2012-03-21 Nr. 345 (su vėlesniais pakeitimais)